

Lv-FYRINGEN

Oktober 2022 • Nr 3/4 • Årg 63

Föreningen bildad 1946

Tidskrift för Skånska Luftvärnsskårens Kamratförening

Luftvärnet 80 år 2022

*Två bortglömda
olympier*

sid 6

*Sommarkonsert
Ale Stenar*

sid 10

*Falsterbo
Skjutplats
1945-1997*

sid 12

Foto: Kenneth Nordin

Skånska Luftvärns kårens Kamratförenings styrelse

Org nummer: 802443-9559
Bankgiro 179-6275
Medlemmar: 509

Ordförande Thomas Lantz
0709 47 77 99
thomaslantz17@gmail.com

Vice ordförande Bengt Jansson
070 271 44 71
bb.jansson@telia.com
registret@lv4.org / lvfyringen@lv4.org

Skattmästare Lars Oddshammar
0701-41 35 95
larsoddshammar@gmail.com

Sekreterare Roland Jostrup
roland@jostrup.se

Ledamot Inga Berggren
0707 88 40 49
ingaberggren@telia.com

Ledamot Lars Persson
070 519 39 82
larsrevinge.persson@gmail.com

Webbmaster Curt Hansson
curt.hansson@kopingebro.com

Veteranstöd Bengt Andersson
0701 597 973
Bengtandersson29@gmail.com

Materieförvaltare Claes Malmberg
Claesmalmberg321@gmail.com
Museiintendent Lars Noretöft
Lars.noretöft@hotmail.com

Lv FYRINGEN
Nils Ahlins Gata 19
271 39 YSTAD

Ansvarig utgivare Thomas Lantz
Redaktör Bengt Jansson
Tryck Ystad-Tryck AB

Verksamhetsplan 2022/2023

1 okt

Luftvärnet 80 år/ Mil Mus/ 14.00

13 okt

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

Okt/nov

Lv FYRINGEN

10 nov

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

8 dec

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

December

Luftvärnskamrater

5 jan 2023

13de aftonkonsert/ Ystad Teater/ 16.00

19 jan

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

16 feb

Ärtor & Berättelser / Mil Mus/ 12.00

16 mars

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

Mars

Lv FYRINGEN

20 april

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus / 12.00

22 april

Årsmöte/ Kamratträff
Trelleborg/ 11.00

18 maj

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

Juni

Luftvärnskamrater

15 juni

Ärtor & Berättelser/ Mil Mus/ 12.00

Ordföranden har ordet

80 år!

Så har vi då fyllt 80 år, det vill säga Luftvärnet som truppslag och Lv 4 om det inte varit för riksdagen. Oavsett vilket så hade vi ett minnesvärt firande i Militärhistoriska museet i Ystad.

Många hade hörsammat inbjudan och kom från när och fjärran. Fjärran i det här fallet var Halmstad. Det var många kära återseende och stämningen var hög vid kaffebordet efter det att manskören Harmoni underhållit och jubileumstårtan serverats. En höjddare i konserten var Luftvärnsskamraternas sång (se nedan).

Styrelsen fann tillfället lämpligt att hylla och tacka Emil Sjörup för sina insatser som redaktör för Lv 4-ingen och för sitt arbete med Militärmuseet. Han tilldelades Jubileumskorset i emalj. Den förnämsta utmärkelsen man kan få av föreningen.

Vi håller fanan högt i Ystad och fortsätter att fira när det finns anledning till det. Nämnde Emil har tagit initiativ till att fira Kasernetablissemanget 125 år den 1 november och den siste december högtidshåller vi att det är 25 år sedan Skånska luftvärnsskåren avvecklades.

Kamratträffarna är viktiga och då har de återkommande Årtor & Berättelser en viktig roll. Men många av våra medlemmar bor i Mälardalen och svårt att komma till Ystad. Därför ordnade vi i maj en kamratträff i Stockholm på Armémuseum. Det

blev en lyckad tillställning och även där var det kärt återseende med flera kamrater.

Vi ser ut att gå mot kärva tider så det är kanske bra att ha något att samlas kring. Valrörelsen präglades av partier som försökte överglänsa varandra hur de skulle kompensera medborgarna för höga el- och drivmedelspriser och nedkämpa de kriminella gängen. Risken är gigantisk att den tillträdande regeringen kommer ha svårt leva upp till alla vallöften.

Ett ”specialoperation” av Ryssland i Ukraina har utvecklats till ett krig där Ryssland måste mobilisera för att fylla på alla förluster. Inkallelsen går inte smärtfritt och verkar illa organiserad då inkallelseorder delas ut slumpmässigt till de som råkar komma i vägen för polisen. Av detta bildar man inga förband men man kan ju alltid sätta ett automatvapen i händerna. Då är det inte konstigt att Ryssland, i skrivande stund, behärskar ett mindre område än när kriget började. Det är väl ingen djärv gissning att tro att kriget inte går som Putin och hans anhang tänkte sig.

Det är en from förhoppning att svårigheterna tvingar ryssarna att avbryta verksamheten i Ukraina. Personligen tror jag att det bara är ryssarna själva som kan åstadkomma en förändring i Ryssland.

Var rädda om er!

Thomas Lantz
ordförande

En vapensköld berättar!

Text o bild: Thomas Lantz

I kanslihuset i Husie, strax utanför officersmässen hängde en vapensköld som väckte och väcker nyfikenhet. Den liknade inga andra vapensköldar. Den följde med till Ystad och finns nu på Militärhistoriska muséet. Hur hamnade den på Lv 4 och vad kan den berätta för oss?

På skölden sitter en mässingsbricka med inskriptionen "Presented to Kungliga Skånska Luftvärnsregementet by Captain G.A. Borg Olivier R.A. 2-28 February 1967".

Vad gjorde han på Lv 4? En trolig gissningen är att han var där på någon form av växeltjänstgöring med en knytning till Rb 67. Någon av Lv 4-ingens läsare vet kanske mer. Vem var han?

På Malta hade man en premiärminister 1955–1958 och 1971–1978 som hette Georgio Borg Oliver född 1911. Denne hade en son som hette Alexander. Kan det vara vår kapten G. A. Borg Oliver? Malta tillhörde vid den tiden det Brittiska Samväldet och malteser tjänstgjorde i Royal Army. Det är inte heller otroligt att G står för faderns förnamn Georgio.

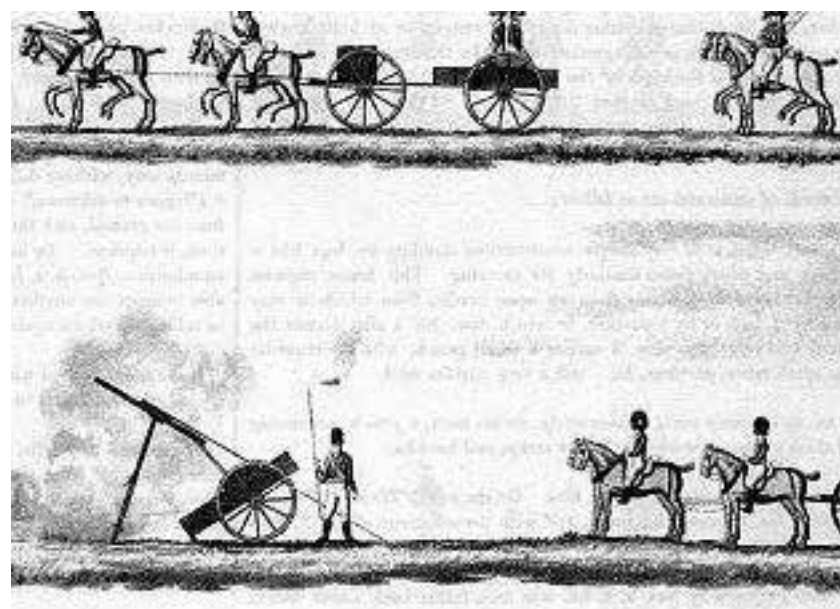
Så till själva vapnet på skölden. Vapnet är runt med ett gult kors på blå botten i likhet med den svenska flaggan. Inuti finns en mindre cirkel med texten The Rocket Troop. Där anges också Leipzig 1813 och i mitten en kanon på fältlavett med ammunition staplade under. Ovanpå den inre cirkeln sitter en krona.

Kanonen symboliserar att det var ett artilleriförband. På 1800-talet och dessförinnan var det kanoner med direktriktad eld man använde för understöd av övriga trupper.

Kronan är en heraldisk avbildning av Sankt Edwards krona från 1661, som är en av Storbritanniens

kungakronor. Den är en del av riksregalierna och den viktigaste symbolen för brittiska monarkin. Kronan används endast vid själva kröningsceremonin och senast 1953 då Elisabeth II kröntes. I samband med drottning Elisabeths begravning den 11 september 2022 var kronan placerad ovanpå kistan.

Raketerna och förbandet utvecklades i början på 1800-talet. I slutet av 1700-talet utkämpades fyra krig mellan Brittiska Ost Indiska kompaniet och kungadömet Mysore i Indien. Då utsattes de brittiska trupperna av massiv eld från raketer. Raketer skickades till England och William Congreve fick uppdraget att undersöka och utveckla raketvapnet på Arsenals laboratorium.

Raketerna utvecklades till 6 olika kaliber och bestod av ett stålhölje, som hade ett koniskt eller sfäriskt huvud och var fylld med svart krut. Stridspetsarna var fästa vid styrstänger och avfyrades i par. Höjden och längden avgjordes av avfyrningsrampen. Den flög relativt långsamt med en räckvidd på 2 000 meter. Elden låg dock notoriskt fel och exploderade

ofta i förtid. Hög explosion, röd bländning och en mycket tillfällig träff skapade däremot en demoraliserande effekt. Raketerna överträffade dåtidens vapen.

Löjtnant Richard Bogue fick anställning vid Royal Artillery 1798. Han fick 1811 befälet över den första divisionen **The Rocket Troop** i Royal Horse Artilleri, som utrustades med missiler. De följande två åren var förbandet sysselsatt med att prova ut det nya vapnet, vilket ledde till en rekommendation att pröva det för aktiv tjänst.

Wellington, Napoleons överman, ville inte använda det nya vapnet med raketer. Han valde i stället att skicka kapten Richard Bagues och hans förband, som uppgick till cirka 100 man, till Danmark för att möta den svenska armén under Jean Baptiste Bernadotte ledning. Styrkan tilldelades Bernadotte livgarde. Den svenska styrkan ingick i de förenade styrkorna av ryssar, preussare och österrikare. Inledande strider med den svenska styrkan avslöjade vissa brister hos missilerna, men en pålitlig variant hittades. Med en vikt på drygt 8 kg, hade vapnet en räckvidd på cirka 2300 meter och, även om det var oprecist hade det en tydlig psykologisk effekt.

I slaget vid Wittenburg, fick de omdömet:
"Det engelska artilleriet och missilkåren förtjänar det högsta beröm... under den engelska kaptenen Bagues mycket dugliga ledning."

I slaget vid Leipzig den 18 oktober 1813 hölls raketstyrkan till en början i reserv. Kapten Bogue var inte nöjd utan bad den ryske generalen Winzingerode,

befälhavare för kronprinsens förtrupp, att få delta i striden.

Generalen tillät honom att följa efter som beskyddare av en skvadron dragoner. Kapten Bagues slösade ingen tid utan attackerade byn Paunsdorf, som hölls av fem fiendearmées, och öppnade en mycket destruktiv eld framför hela enheten. Detta återgäldades med muskötter. Efter en livlig strid, kunde fienden inte uthärda den välriktade elden från kapten Richard Bagues förband och började dra sig tillbaka. Kapten Bogue grep ögonblicket och anföll i spetsen för dragoneskadern. Fienden som bestod fem franska bataljoner på två till tre tusen man, gav upp för missilstyrkan, trots att den endast uppgick till tvåhundra man. Bernadotte skickade sitt tack till kapten Bogue för hans insats och krävde samtidigt att de skulle fortsätta. Generalen Wittgenstein sägs ha sagt om missilerna: "De ser ut som de tillverkades i helvetet och är definitivt djävulens eget artilleri" Som tack tilläts The Rocket Troop att ha den svenska flaggan som bottenfärg i vapnet.

Kapten Bogue, föll för ett gevärsskott i slaget om Leipzig den 1 oktober 1813 medan han ledde den brittiska missilbrigaden i den ärorika segern, denna oföglömliga dag. Han ligger nu begravd på kyrkogården nära Paunsdorf, där det finns ett minnesmärke.

Den svenska kronprinsen Jean Baptiste Bernadotte utnämnde kapten Richard Bouge postumt Riddare av Svärdsorden och änkan erhöll 10.000 dollar, en enorm summa som visar på betydelsen av kapten Bagues insats i kriget.

Två bortglömda olympiamedaljörer

Att få representera Sverige i de olympiska spelen är något alldeles speciellt och få förunnat. Bortsett från spelen 1904, som hölls i St. Louis USA, så har vi deltagit i samtliga spel sedan starten 1896. Häromåret hölls ett försenat OS i Tokyo med 137 svenskar på plats och går vi tillbaka till Paris-OS 1924, så ställde vi upp med 159 tävlande. Totalt rör det sig om några tusen svenskar som genom tiderna har getts chansen att få kämpa om guld, silver och brons, och sammanlagt har vi erövrat 502 medaljer. I denna artikel belyses två insatser som är näst intill bortglömda, varför en påminnelse är på sin plats. Det handlar om två officerare som hade sina rötter i Skåne och som sedermera tog plats i det nybildade luftvärnet.

Bengt Bengtsson föddes den 30 september 1897 och fem dagar senare kom Gustaf "Gösta" Hagelin till världen. Bengtsson växte upp i Ängelholm och Hagelin i Falsterbo; 19 år senare korsades deras vägar, och det ledde till en gemensam karriär och kamratskap som varade livet ut.

De träffades sannolikt för första gången på artilleriets studentbatteri i Kristianstad den 26 oktober 1916, där de tog sina första steg i uniform. Totalt ryckte det in 104 elever men endast ett fåtal av dem var intresserade av att pröva officersbanan. Väl på plats välkomnades de med te och wienerbröd, men den svåra ransoneringsvintern 1916-17 satte stopp för ytterligare utsvävningar. 1917 infördes dessutom spritförbud i hela landet. I övrigt var kosten var mager och boendet kärvt. Logementen var belägna i Norra kaserne som var skoningslös mot sina bostadsgäster. Trots att aspiranterna eldade med allt de kom över, så motstod de tjocka stenväggarna all form av uppvärmning. Kalla vinterdagar var golvet belagt med is och det var långt till utedasset. De enda glädjestunderna var dans och teater på orten som till exempel en bal på Frimurarhotellet i Kristianstad.

Utbildningen var klar i juni 1917 och sedan var det dags för regementsmöte på respektive förband. Bengtsson stannade kvar på orten, då han tillhörde Wendes artilleriregemente, och Hagelin begav sig till Kviberg i Göteborg. Där hade Göta artilleriregemente sitt kasernetablisement och han delade lägenhet vid Grönsakstorget med en annan kadett. Några månader senare återsågs Bengtsson och Hagelin på Karlbergs slott i Stockholm för att påbörja

Två olympiska medaljörer på bild. Från vänster Bengtsson och bredvid honom Hagelin. Bilden togs i samband med en pansarskjutning på Kråks skjutfält. Bengtsson var under denna tid överste och regementschef för Luftvärnsregemente 1 i Karlsborg, och Hagelin var överstelöjtnant.

Bild via fästningsmuseet i Karlsborg.

*Gustaf "Gösta" Hagelin med hästen Hindenburg på Strömsholms Ridskola 1923. Ett år senare deltog ekipaget i Paris-OS där de tog en silvermedalj i lagtävlingarna.
Bild via Miliseum.*

den verkliga officersutbildningen. På Krigsskolan hade det samlats 124 kadetter från hela landet och kursen varade i drygt ett år. Tjänsten varierade från teoretiska studier till rent praktiska ämnen, som exempelvis gymnastik och ridning. Vid officersexamen närvarade förstas Hans Majestät Konungen, och när det hela var klart begav sig Bengtsson tillbaka till Kristianstad och Hagelin återvände till Göteborg - båda med graden underlöjtnant.

De båda skåningarna var atletiska och idrottsligt var de bland de främsta på skolan. Bengtsson briljerade i gymnastik och två år efter examen blev han uttagen för att representera Sverige i lagtävlingarna i gymnastik vid OS i Antwerpen 1920. Mer specifikt var tävlingsgrenen "lagtävling, svenskt system" och truppen bestod av 24 atleter, ledda av den kände löjtnant Bertil Ugglå - känd som en entusiastmerande och energirik ledare. "Med tillförsikt kunna vi avvakta denna spelens kanske vackraste och mest betydelsefulla tävling", lät Svenska Dagbladet meddela sina läsare. Torsdagen den 26 augusti 1920 inledde svenskarna sin presentation med "skicklighet och precision", och truppen lyckades väl med i stort sett samtliga hopp och redskapsrörelser. Det räckte till seger och Bengtsson kunde resa hem med en guldmedalj i bagaget.

Fyra år senare var det Hagelins tur att tävla i de olympiska spelen och han hade ridning som specialitet. Så här i början av 1900-talet var konkurrensen mellan svenskarna stenhård, med Ridskolan i Strömsholm som ett ridsportsligt nav, men Hagelin tillhörde de främsta och det gjorde att han fick en plats i fälttävlan i Paris-OS 1924. Hans häst hette Hindenburg, men för att inte reta de franska arrangörerna döptes den tillfälligt om till Varius. Individuellt kom han på plats 20 men i lagtävlingarna gick det bättre. Tillsammans med kamraterna König, Sylvan och Lewenhaupt nådde det svenska laget silverplats.

Med guld och silver i bagaget fortsatte Bengtsson och Hagelin sina militära karriärer, var och en på sitt håll. Som artillerister var de tvungna att genomgå artilleri- och ingenjörhögskolans (AIHS) kurser, både den allmänna och senare den högre, som innehöll ytterst prövande logaritمبرäkningar och matematikövningar. De tog sig båda igenom utbildningarna och när det andra världskriget bröt ut stod de redo att försvara landet mot en angripare.

Vid krigsutbrottet var Bengtsson divisionschef i artilleriet och fick order om att gruppera sina batterier norr om Trelleborg och på Falsterbonäset. "Till en början utgjorde [hans] division det så gott som enda militära försvaret av Skåne söder om landsvägen." På plats genomfördes provskjutningar mot både sjö- och luftmål. De testade bland annat att skjuta luftbrisader mot flygplan, vilket skulle fungera som varningsskott mot eventuella luftangrepp. Passade nog kom dessa försök till skarp användning bara några månader senare. Då tjänstgjorde Bengtsson i Wasa, Finland som en del av den svenska frivilligkåren under det finska vinterkriget. På plats kunde han bistå med hjälp att avvisa det ryska bombflyget.

Behovet av ett luftvärn gjorde sig alltmer påmind och när truppslaget etablerades på allvar stod Hagelin redo. Redan vid krigsutbrottet var han djupt involverad i olika former av luftvärnsutbildning, först vid A 9 i Karlsborg och senare vid A 2 i Göteborg. Han kom inledningsvis att placeras i Trollhättan, som chef för allt luftvärn på plats, och där kunde han konstatera att det tyska flyget var mycket närgånget och de tvingades skjuta både ett och an-

nat varningsskott. Bildandet av luftvärnet som eget truppdrag 1942 skedde i grevens tid och Hagelin var tidigt med på noterna.

Efter krigsslutet 1946 återförenades de båda kamraterna i tjänsten. Bengtsson hade avancerat till överste och regementschef för Lv 1, en befattning han hade i åtta år, och han skämdes inte för sig i jämförelse med sin bror - författaren Frans G Bengtsson. Hagelin avancerade till överstelöjtnant och tillsammans med Bengtsson kunde han leda luftvärnets fortsatta utveckling. Det måste onekligen ha varit lite speciellt för kamraterna med denna speciella kombination av

två olympiska medaljörer vid rodet. Dessa år kom också att bli toppen på deras karriärer, även om de fortsatte ytterligare några år i olika roller inom Krigsmakten.

Adam Leismark är före detta yrkes- och reservofficer vid Livgardet i Stockholm. Han är idag verksam som bolagsjurist och författare, och utkom 2022 med böckerna "Bröder i fäktkonst - en historisk essä" och "Från kadettår till beredskapsår". Artikeln bygger på material från den senare boken.

Regementets dag på Lv4 Husie 1967 i samband med 25 årsjubileet, med en av regementets profiler.

2022 firades Veterandagen i skuggan av ett pågående krig i Ukraina, runt om i Sverige.

På flera platser i landet avtäcktes samtidigt nya minnesstenar för svenska veteraner.

Denna stilfulla och enkla minnessten avtäcktes under högtidliga former i Östervångsparken i Trelleborg för svenska veteraner.

I Malmö samlades ett par hundra medaljtyngda veteraner i blå baskrar till bastion Uppsala¹⁾ där förre ÖB Sverker Göransson avtäckte ett nytt minnesmärke: en halvcirkelformad skapelse i granit.

Den gula linjen som löper genom minnesmärket symboliserar linjen mellan krig och fred.

1) Bastion Malmö är en del av den gamla försvarsanläggningen vid Östra kanalen i Malmö. Bastionen anlades på 1600-tal.

Text: Bengt Jansson

Foto: Inga Berggren och Bengt Jansson

Konsert i Sommarnatten

"Magiskt – Mellan hav och himmel"
Solsändgången i ringen av Ales stenar vid Käseberga
Söndagen den 20 juni klockan 20:30

Uruppförande av nyskrivet verk av:
Stefano Olcese "Mellan hav och himmel"

- Dirigent Violeta Todorova
- Manskören Harmoni – 125 år
- Damkören Via Musika
- HARMONIKÖREN

Gäster:

Oscar Eklund
Baritone

Kronprinsens Husorkestrans
musiker

Ystad kommun/Kultur - Söndalen i Ystad - Sjöbjörns Sparbanker fond

Till vänster - inbjudan i Lvfyringen våren 2021 till en konsert som senare på grund av FHM pandemi restriktioner inte fick genomföras. Först i september släpptes restriktionerna för körsång men då hade 2021 års sommar solstånd redan passerats och genomförandet fick vänta till i år sommaren 2022 – flyern till höger!

"Magiskt – Mellan hav och himmel"
Solsändgången i ringen av Ales stenar vid Käseberga
Tisdagen den 21 juni klockan 20:30

Uruppförande av nyskrivet verk av:
Stefano Olcese "Mellan hav och himmel"

- Dirigent Violeta Todorova
- Manskören Harmoni
- Damkören Via Musika
- HARMONIKÖREN
- Dirigent/Piano Kjell Edstrand

Gäster:

STORBELTSKÖRET

Jörgen DE Jossin
Körarrangör, Diktareck

Gunnel Ardevall
Sångsolist

Ystad kommun/Kultur - Söndalen i Ystad - Sjöbjörns Sparbanker fond

Konsertupplägget var likartat med framförande av olika delar fram till ett avslutande crescendo med uruppförandet av Stefano Olceses till oss nyskrivna körverk "Mellan hav och himmel".

Under våren ville vår musikdirektör Violeta Todorova gärna fokusera på vårkonserten med Damkören Via Musika och professor emeritus, Kjell Edstrand, antog utmaningen som körledare för Manskören Harmoni inför Valborgskonserten.

Gunlis Ardevall, universitetslektor i sång vid Malmö Musikhögskola svarade att hon deltar gärna som sångsolist.

Först under maj och juni blev det tid för övning på arrangemangen för blandad kör - HARMONIKÖREN. Våra körledare Violeta och Kjell (även piano) uttryckte dock gillande och visade rimligt lugn under genrepet och sedan var dagen inne. Körens tradition sedan 35 år är att inleda kvällen med räkmacka hos Käseberga Fisk (tidigare Ahls Rökeri) och spänd förväntan – kommer det någon publik?

Därefter var det dags för uppsjungning under Violeta Todorovas ledning och sedan "klättring" upp mot Ales stenar – halvvägs upp syntes promenerande människor från parkeringen och insikten kom att vi i alla fall inte skulle sjunga ensamma. Med alla på plats och tekniken med elpiano, mikrofoner och högtalare testade var vi beredda att börja konserten en kvart före utsatt tid men publiken fortsatte strömma till och vi fick ge oss till tåls.

Reporter Urban Nilmander från Ystads Allehanda dök upp och började intervjua men såg bekymrad ut när han förstod att först om en timme skulle "Mellan hav och himmel" uruppföras som kvällens "magiska" avslutning.

Konserten inleddes med "Sommarpsalm – En vänlig grönskas dräkt" med texten skriven av Svenska Akademiens då ständige sekreterare Carl David Wirsén. Texten publicerades första gången 1889 i en rikt illustrerad diktsamling. Wirsén inspirerades till att skriva Sommarpsalm utgående från midsommardagens profetia ur Jesaja kapitel 40.

HARMONIKÖREN fortsatte med filmmusik av Lars Färnlöf som Hasse och Tage skrev en text till och Kjell Edstrand skrev körarrangemanget – "Att angöra en brygga". Den delen av konserten avslutades med Karl Oskar Brobergs "Båtåt" där sångtexten beskriver ett förhållande genom användande av diverse båttermen.

Damkören Via Musika inledde sin konsertdel med "Dona Nobis" ("ge oss fred") i kanonform av Vaughan Williams och fortsatte med en medley med "Fjäriln vingad", den 64:e sången i Carl Michael Bellmans Fredmans sånger och

"Fågelfångaren" ur Mozarts opera Trollflöjten. Damkören avslutade skämtsamt med Disneys "Kolibrisången".

Sedan dags för solosång av Gunlis Ardevall och hon inledde med "Bedårande Sommarvals" av Thoots Thielemans och texten av Tage Danielsson och fortsatte med "Sommarnatt" (I de lyse nätter) en dansk visa av Mogens Schrader och med svensk text av Gösta Stevens. Gunlis avslutade med att berätta om en gondoltur i Venedig där förväntad sång inte infriades och hur hon då själv där sjöng för gondoljären och nu här sjöng hon "O Sole Mio" även för oss.

Manskören Harmoni steg nu fram och inledde med "Så skimrande var aldrig havet" av Evert Taube och fortsatte med "Uti vår hage" – en folkvisa från Gotland som Hugo Alfvén, som föddes för 150 år sedan, skrivit text till. Därefter följde en folkmelodi från Skottland som Olle Adolpson skrev texten till – "Österlenvisan". Manskören avslutade med "Visa vid midsommartid". Sången tillkom en kväll i februari 1941 då Håkan Norlén och Rune Lindström satt i ett studentrum i Uppsala och jobbade med Himlaspelet och i en paus lekte Håkan fram melodin och Rune skrev texten.

Finalen närmade sig och körerna återsamlades och framförde "Vad är en vänskap" med en mycket tänkvärd text av Ulla Holmberg till musik skriven

av Joseph Haydn. Visan därpå "Den lyse nat" är dansk och texten skrevs under första världskriget av Hans Hartvig Seedorff Pedersen och publiken uppmanades – blunda gärna!

Sista sången före finalen var kvällen till ära Lasse Berghagens "En kväll i juni".

HARMONIKÖREN avslutade med "Mellan hav och himmel" – ett melodiskt mycket vackert, utmanande polyfoniskt arrangemang med texten, ofta enbart i form av stavelser o ljud, hämtade ur Ales stenar, en dikt ur Tonen från havet (1933) av Anders Österling (1884-1981). Stående ovationer, avtackningar med solrosor och solnedgång kl. 21:51

Tonsättaren Stefano Olcese fanns på plats för att uppleva uruppförandet och framförde – "Jag ville bara säga tusen tack!! Vilken härlig och magisk kväll vi fick! Från början till slut, välorganiserad, väl presenterad och väl sjungen! Så tack än en gång." Och sångsolisten Gunlis fortsatte – "Det var verkligen en magisk konsert på en magisk plats i ett magiskt sommarsolståndsväder!! De högre makterna samspelade med oss denna kväll!

Du är välkommen till solnedgången i ringen av Ales stenar vid sommarsolståndet 2023!

Vid pennan Emil Sjörup

Bilder tagna av fotograf Mark Nordvall Hanlon

Finalen inleddes av Gunlis Ardevall med "Lova, Lova, Leimu" en norsk variant av "Lima, Lima, Lima" – en solbön som Gunlis avslutade med, en kulning för att bygga upp en "magisk stämning" i solnedgången

Falsterbo Lv 4 Skjutplats

Lv 4 bildades 1942 (80 år 2022) och förlades till Malmö. Luftmålsskjutning genomförde förbandet inledningsvis vid Stenudden på Falsterbonäset. Stenudden är beläget ca. 1 km. väster om den södra mynningen av Falsterbokanalen. Detta var en tillfällig lösning, då detta fält var alldeles för litet.

Från 1945 fram till 1997 fick förbandet tillgång till ett markområde längre västerut som sedermera blev Falsterbo skjutfält. Marken tillhörde SJ (Statens Järnvägar). Till en början hyrde fortifikationsavdelningen området av SJ men 1962 inköptes så skjutfältet, som fram till 1997 var Lv 4 skjutfält.

Kompanierna på Lv 4 genomförde regelbundna övningsveckor på skjutfältet och då var det främst huvudtjänsten som övades ”**strid mot luftmål**”.

En skjutperiod för 1.luftvärnskompaniet utrustat med 40 mm automatkanoner kunde se ut så omkring 1970.

Skjutveckan inleddes med fordonsmarsch ner till Falsterbo. Marschvägen gick från Lv4 (Husie) via Lockarp, Glostorp, Hököpinge, Vellinge, Höllviken över Falsterbokanalen och väg 100 över Ljungen till Falsterbo skjutfält. Vid denna tid var det stora vägsystemet runt Malmö och motorvägen till Trelleborg

inte färdigställda, utan kompanierna utnyttjade småvägar ner till Höllviken.

En flaskhals på marschvägen var bron över Falsterbokanalen, i Höllviken. I början av 70-talet samsades sjöfart, landsvägstrafik och järnväg om bron över om Falsterbokanalen. Färjan till Bornholm från Köpenhamn trafikerade kanalen vid denna tid. Järnvägen mellan Malmö och Skanör/Falsterbo (Falsterbobanan) trafikerades fram till augusti 1971. Vid varje broöppning eller när tåget passerade var risken för längre köer överhängande.

Kanalen färdigställdes redan under andra världskriget. Anledningen till att kanalen byggdes, var att tyskarna inte respekterade den svenska territorialhavsgränsen som var 4 sjömil utan de minerade intill den internationella normen på 3 sjömil. Stora svenska fartyg tvingades då att lasta om i Ystad/Trelleborg eller i Malmö. Arbetet gick förvånansvärt snabbt och redan i slutet av 1942 kunde förbindelsen tas i bruk.

Vägbron införskaffades från Köpenhamn (Knippelsbron) och fraktades på pråmar till Höllviken. Bron var klar när Lv 4 började sina skjutövningar Falsterbo skjutplats.

När så kompaniet var framme på skjutfältet vidtogs förberedelser för veckans övningar. Sinnrika stationssystem ordnades så att soldaterna fick möjlighet att öva på olika färdigheter beroende på vilken befattning de i sina respektive plutoner. Skjutperioden bestod av ett antal olika övningsaktiviteter och innehöll oftast;

- luftmålsskjutning med luftvärnspluton/-er (fjärriktning),
- luftmålsskjutning med bara automatkanon (direktriktning),
- luftmålsskjutning i mörker,
- luftmålsskjutning med eldhandvapen och luftvärnskulsprutor,
- ammunitionshantering,
- fältskjutning/stridsskjutning med eldhandvapen (inne på skjutfältet eller på ett särskilt område norr om Skanörs kyrka/ Knösen),
- handgranatkastning (handgranatbana fanns i området närmast Ljunghusens golfbana),
- fordonsmarsch till och från skjutfältet,
- tältförläggning.

Plutonerna genomförde eldförberedelser och åtgärder inför skarpskjutning.

Viktigt i eldförberedelserna var;

- Horisontering och orientering av pjäser och sikten,
- Avståndsmätning (Ahp),
- parallellställning av centralinstrumentering och pjäser,
- kontroll av parallax (Vid kontroll av parallax i mörker måste det finnas en lampa (motsv) på minst 1000 m avstånd, på Ljungen finns ett vattentorn som var utrustat med belysning upptill. Denna belysning fick något befäl köra dit och tända),
- vindvisering (i ett tidigare nummer av Lv FYRINGEN har Lennart Ahlberg beskrivit hur en smålänning blev "lurad" att återsända reflektorn),
- avfyringsbegränsning ("ut-skjuter", "in-skjuter inte"),

- laddning av pjäsen,
- kruttemperatur.
- Eldkontrollantkontakt och övrig säkerhet.

Alla dessa förberedelser drillades om och om igen, allt skulle ju bli så bra som möjligt. Värdena matades in i centralinstrumenteringen (ciggen). Sedan var det bara att hoppas på att operatören gjorde sitt "jobb". Kvittot på alla förberedelserna var då målflygaren anlände och eld öppnades. Skjutningen genomfördes mot ett bogserat mål. Framför målet satt en träffgivare som registrerade träff inom olika avståndszoner (4, 8 resp. 12m). Resultatet lästes av i säkerhetsbussen (Quint's buss).

Luftmålsskjutningarna genomfördes oftast plutonsvis. Resultaten mellan plutonerna blev naturligtvis föremål för utvärdering. Det blev en tävling mellan plutonerna. Efterhand utvecklades den lokala tävlingen inom förbandet till en central tävling inom truppslaget. Den så kallade ”**Vandringsprissskjutningen**”, där alla luftvärnsförband deltog. Denna tävling vanns vid ett flertal tillfällen av Lv 4.

Alla soldater skulle lära sig att kasta med en skarp handgranat. Denna övning kunde vara riskfylld, då handgranaterna oftast var gamla och deras funktion inte alltid 100%-ig. En blindgångare måste sprängas på plats, med i förväg gjorda laddningar. Övningsledaren var då tvingad att krypa fram och aptera en sådan laddning vilket inte så lustfyllt.

Lveld, luftmålsskjutning med eldhandvapen och kulspurtor övades också regelbundet på skjutperioderna.

Förbandet fick också pröva förmågan att skjuta mot markmål. Sådana markmål kunde sättas upp i strandkanten eller ute de sandbankar som ibland bildades lite längre ut i vattnet. Vid ett tillfälle hade ebben gjort att det gick att köra ut med bil på reveln för att sätta upp mål. Detta slutade med en bärgningsövning då vattnet stigit.

Om det blev dåligt väder kunde luftmålsskjutning ej genomföras. Då genomförde kompanierna s.k. ”bakomövningar”. Kompchefen samlade då respektive plutonchefer på befälsmässen för att bestämma vilka övningar som skulle genomföras. En populär övning var; omgruppering med nya eldförberedelser och kabeldragningar. Den snabbaste omgrupperingen genomfördes av kompaniet då plutoncheferna bestämde sig för att byta personal med varandra utan att flytta materielen. Icke ”poppis” hos kompanichefen.

Normalt avslutades skjutperioden på torsdagen. Transporten tillbaka till Husie genomfördes på torsdagskvällen, så att fredagen kunde ägnas åt materiellvård.

Idag 2022 – används inte skjutfältet utan det har blivit ett före detta militärt skjutfält (se nedan).

Text: Bengt Jansson

Foto: Kenneth Nordin och Lv 4 bildarkiv

Kamratträff i Stockholm

Kamratföreningen genomförde den 18 maj 2022, en kamratträff i Stockholm.

Syftet med dessa kamratträffar är dels; att sprida information från det gamla regementet och att träffa medlemmar som inte så ofta har möjlighet att delta i kamratföreningens olika aktiviteter.

2016 genomfördes en träff med ca 30-talet deltagare, denna gång var vi hälften så många.

Träffen genomfördes på Armémuseum i Stockholm. Vi börjades med lunch följt av en guidad tur på en av utställningarna.

Magnus Dyberg-Ek, MSB, medlem i kamratföreningen orienterade om sitt arbetsområde som strateg med totalförsvarsutveckling och civilt försvar på MSB. Magnus orienterade deltagarna om den nya strukturen för det civila försvaret. Ett uppskattat moment.

Avslutningsvis genomförde riksdagsman Hans Wallmark en föredragning om läget i Ryssland och den svenska Natoansökan

Inga Berggren (styrelsemedlem) hade lyckats boka upp riksdagsman Hans Wallmark (M), vice ordförande i riksdagens utrikesutskott att delta. Han är ledamot i Riksdagens delegation till Natos parlamentariska församling samt ledamot i Riksdagens Krigsdelegation.

Hans Wallmark

Intresserade åhörare fr v, Bengt Jansson, Kenneth Nordin, Eilert Svensson, Håkan Andersson, Thomas Claesson, Bengt Nordén och Stig Schylt.

Hans Wallmarks beskrev det pågående kriget ur Putins synvinkel och hans tre huvudskäl för att angripa Ukraina:

1. "krossa Ukraina",
2. "make Russia Great again" och
3. "splittra" EU/Nato/väst

Det blev en intressant och ingående diskussion. Avslutningsvis besvarade Hans Wallmark många olika frågor från deltagarna.

Text: Bengt Jansson.

Foto: Thomas Lantz och Bengt Jansson

Fr. v. Kenneth Nordin, Thomas Claesson och Magnus Dyberg-Ek.

Allvarliga tider i Ryssland - varför?

Text & bild: Bengt Jansson

Ett lästips inför vintern. Martin Kragh, biträdande chef på Centrum för Östeuropastudier vid Utrikespolitiska institutet, har passande nog skrivit en bok som handlar om Ryssland, Putin och Ukraina, och varför Ryssland har startat ett krig mot Ukraina.

Med denna bok "Det fallna imperiet – Ryssland och väst under Vladimir Putin" prickade författaren in utgivningen i precis rätt tid. Förordet, ändrat i sista stund, är daterat 26 februari 2022, bara två dagar efter den ryska invasionen av Ukraina.

Boken är mycket läsvärd, den känns som en thriller, eller en ödesmättad rysk roman full av maktmissbruk och lidanden, krig och fred.

Det sovjetiska och för all del det ryska imperiets fall har av Putin betecknats som ett av historiens största misslyckanden.

Författaren beskriver vad Putin anser om förlusten av ett imperium. Denna känsla är genuin för hela det ryska ledarskapet.

Fallna imperier har alltid haft svårt att växla spår, och för de som lyckats ställa om till demokrati och marknadsekonomi har det tagit tid.

Ukraina har att slåss mot, efterbördens av en grym ideologi och ett gammalt kommunistspöke.

Tipset är - läs och begrundat!

Ystads
Militär
Historiska
Museum

Ärtor & Berättelsevänner!

Boka dig på: event@lv4.org senast **söndag i veckan före!**
Se program nedan

SWISHA priset 150 kr i förväg till **123 036 40 34** – Lv 4 Kamratförening.
Klockan 12.00 börjar Sövestadens Lottakår servera ärtorna som följs av pannkakor med välvispad grädde och hemlagad sylt jämte en kopp kaffe.
Ca. 12.45 börjar berättelsen med slut senast 13.30

10 november

Stig-Inge Blennow

”Om sin medverkan i första svenska FN- missionen i Bosnien – och minnesstenen”.

8 december

Thorbjörn Sjunnesson

”Bornhöft 7 december 1813- och Jonas Åkessons studie till bataljmålning”.

19 januari

Adam Leismark

”Döden på Smålandsgatan – när fäktningen kom till Sverige”.

Hjärtligt välkomna!

Luftvärnssången

Kamrater nu höja vi sången
Och sjunger med fröjd i vårt lag!
Ty minnen från tid, som är gången,
Oss binda tillsammans idag.
En gång ha vi Skåne försvarat
Och vandrat på post med gevär,
På minnena, som vi bevarat,
Vårt broderskap grundmurat är.

Ref.:

Kämpa, kämpa kämpa nu soldater,
Vi med takt marschera fram,
Glada, glada sjunga vi kamrater,
Män av frejdad luftvärnsstam.
Vi har lärt mot målet sikta.
Enighet vår lösen är.
Vi kan rikta, aldrig svikta
Lv 4 trohet svär.
Vi kan rikta, aldrig svikta
Lv 4 trohet svär.

Uruppförande den 27 april 1950 å Kamratträff med 400 soldater i Lv 4 matsal i Husie. Överste Ernst Jacobsson (Lv 4 förste regch) underströk kamratföreningens betydelse för förbandet. Kamratsången (ovan) framfördes för första gången av Lv 4 musikkår under ledning av musikdirektör Oswald Brodin, som också komponerat musiken. Text av målarmästare Erik Andersson och sjöngs vid detta tillfälle av en tillfälligt sammansatt värnpliktskör.

Kära vänner!

Traditionsenligt firar vi in det nya året, 2023, på trettondedagsafton på Ystads Teater med en sprudlande konsert tillsammans med Marinens Musikkår, den 5 januari kl. 16.00.

Anvisningar för biljettförsäljning meddelas via e-post, hemsida och Facebook.

Eventuella frågor kan du skicka till: lvfyringen@lv4.org

Hjärtligt välkomna!

Styrelsen

Intresseförfrågan

Kamratföreningen planerar för att genomföra en utlandsresa till Hamburg och Bergen-Belsen, om intresse finns.

Preliminär tidpunkt; september 2023.

Resan längd 4 dagar.

Anmäl intresse via event@lv4.org före 31 januari 2023.

Styrelsen

Vi gratulerar

02 okt	Anita Sterning	75 år	Ystad
04 okt	John Tjörneryd	95 år	Täby
08 okt	Torbjörn Ekelund	60 år	Teckomatorp
08 okt	Örjan Ström	60 år	Ystad
14 okt	Jan-Olle Persson	75 år	Kristianstad
20 okt	Börje Kristiansson	95 år	Hässleholm
29 okt	Rutger Edwards	75 år	Visby
31 okt	Roland Sandberg	75 år	Skurup
12 nov	Gunnar Ericsson	70 år	Hässelby
16 nov	Leif Månsson	70 år	Malmö
16 nov	Lars- Erik Sonesson	80 år	Mörrum
17 nov	Mats Rosensköld	65 år	Gullbrandstorp
26 nov	Lars Hanning	65 år	Trelleborg
27 nov	Bengt Andersson	80 år	Ystad
04 dec	Alf Nilsson	80 år	Ystad
08 dec	Bengt Helm	85 år	Malmö
09 dec	Marianne Fridenman	90 år	Ystad
16 dec	Lars Jacobsson	75 år	Lund
18 dec	Gert Linde	90 år	Ronneby
18 dec	Lennart Backe	80 år	Ystad
19 dec	Birte Ekwall Pollack	80 år	Lund
25 dec	Lars Sonesson	85 år	Trelleborg
31 dec	Peter Carlin	65 år	Viken
12 jan	Hans Wahl	75 år	Ystad
22 jan	Gert Jeppsson	90 år	Lund
28 jan	Mats Eriksson	60 år	Oskarshamn
30 jan	Sven Linge	85 år	Kävlinge
02 feb	Christer Olsson	80 år	Fagersta
06 feb	Kenneth Nordin	80 år	Upplands Väsby
09 feb	Solveig Jigheim	80 år	Sjöbo
11 feb	Sven Hansson	80 år	Lund
12 feb	Helmer Andersson	80 år	Furulund
28 feb	Manfred Jönsson	60 år	Staffanstorp
09 mar	Peter Böhm	70 år	Malmö
12 mar	Staffan Linde	65 år	Staffanstorp
20 mar	Thomas Andersson	70 år	Köpingebro
24 mar	Sven-Ingvar Herder-Blixt	85 år	Billesholm
30 mar	Per-Olof Schultz	80 år	Nybrostrand

**Den 1 oktober 2022 firade
Lv 4 Kamratförening Luftvärnets
80 årsdag å Ystad Militärmuseum.
Ett femtiotal kamrater hade mött upp från när och fjärran.
Glädjen stod högt i tak.
Manskören Harmoni svarade för underhållningen.
Emil Sjörup tilldelades jubelveterankorset i Emalj,
Kamratföreningens finaste utmärkelse för sina
Insatser för Föreningen, Lv FYRINGEN och Museet.**

